

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економічного аналізу
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Аналіз бізнес-процесів в системі управління
(назва магістерської програми)

на тему: «Обліково-аналітичне обґрунтування ефективності
використання основних засобів» на прикладі підприємства
ТОВ «Телекомунікаційні технології»
(назва теми)

Виконавець:

студентка ОЕФ факультету 6 курсу
Жебко Галина Ігорівна
(прізвище, ім'я, по батькові) _____ /підпис/

Науковий керівник:

К.е.н, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Волкова Ніна Анатоліївна
(прізвище, ім'я, по батькові) _____ /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Основні засоби є одним з найважливіших факторів виробничої діяльності на підприємстві, оскільки їхній стан та використання має важливе економічне значення в процесі виробництва матеріальних благ. Проте на даний момент на більшості підприємств обладнання має високий відсоток зносу через низький рівень оновлення та неефективного використання. У дипломній роботі досліджується аналіз, облік і аудит основних засобів, оскільки основні засоби є одним з найважливіших чинників будь-якого виробництва. Їх стан та ефективність використання прямо впливають на кінцеві результати господарської діяльності. Тому виникає об'єктивна необхідність здійснення контролю за основними засобами на підприємстві, оскільки існує необхідність отримання достовірної інформації про дійсний стан діяльності підприємства управлінським персоналом для своєчасного прийняття важливих рішень.

Саме через це важливого значення набуває оцінка забезпеченості та ефективності використання основних засобів, а також виявлення чинників, що впливають на зміну віддачі основних засобів на підприємстві. Тому їх стан та ефективність використання прямо впливають на кінцеві результати господарської діяльності.

Мета дослідження – обліково-аналітичне обґрунтування теоретико-практичних аспектів обліку, аудиту та аналізу основних засобів на промисловому підприємстві.

Завдання дослідження:

- розглянути особливості визнання основних засобів за національними та міжнародними стандартами;
- розглянути структуру та класифікацію основних засобів за різними ознаками;
- розглянути економічну сутність амортизації основних засобів;
- дослідити сучасні методи нарахування амортизації основних засобів;
- навести характеристику діяльності ТОВ «Телекомунікаційні технології»;
- дослідити особливості документального оформлення надходження, стану та руху основних засобів на підприємстві;
- визначити особливості обліку надходження, вибуття, використання та поліпшення основних засобів на підприємстві;
- дослідити мету, завдання, об'єкти та джерела аудиту основних засобів на підприємстві;
- навести приклад етапів аудиторської перевірки основних засобів на підприємстві;
- виконати аналіз динаміки, стану та руху, ефективності використання основних засобів на підприємстві;
- здійснити моделювання процесу ефективності використання основних засобів за допомогою економіко-математичного моделювання.

Об'єкт дослідження –обліково-аналітичні операції, пов'язані з використанням основних засобів на підприємстві.

Предметом дослідження є теоретико-практичні аспекти обліку, аналізу та аудиту основних засобів у ТОВ «Телекомунікаційні технології».

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є загальнонаукові та спеціальні методи, серед яких: метод індукції та дедукції, аналізу та синтезу, метод порівняння, метод абстрагування; вертикальний та горизонтальний аналіз; прийом елімінування (а саме: спосіб абсолютних різниць); методичний апарат економіко-математичного моделювання, а саме: регресійний аналіз – для вивчення ефективності використання основних засобів на досліджуваному підприємстві. Обробка інформації здійснювалась з використанням табличного процесору Excel.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою для проведення дослідження є вітчизняні законодавчі та нормативні акти з питань обліку доходів та витрат, наукові праці вітчизняних вчених, матеріали наукових конференцій і досліджень, дані засобів масової інформації та мережі Internet, а також первинна документація, внутрішня та зовнішня звітність підприємства ТОВ «Телекомунікаційні технології». Основними джерелами інформації в аналізі основних засобів є фінансова звітність підприємства форми № 1 «Баланс», №2 «Звіт про фінансові результати», Примітки до річної фінансової звітності, дані внутрішньої управлінської звітності, дані аналітичного бухгалтерського обліку, а саме оборотно-сальдові відомості за рахунками 10, 11, 13 та 15 класу.

Питання організації бухгалтерського обліку основних засобів а також проблемою ефективного використання основних засобів займаються такі провідні науковці С.Ф. Голов, М.В. Кужельний, Н.О. Гура, П.С. Смоленюк, Ф.Ф. Бутинець, В.В. Бабіч, Н.М. Ткаченко, В.М. Жук, Л.О. Іваніщенко, Корота І.В., Кущик А. П., Титов В.І. та інші автори.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: Жебко Г. І. Аналіз ефективності використання основних засобів на промисловому підприємстві // Збірник науково-практичних статей. Одеський національний економічний університет. Обліково-економічний факультет (кафедра економічного аналізу). 284 с. – Одеса, 2018. – с. 142 – 145.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні аспекти розробки та реалізації функціонування основних засобів»* було розглянуто економічну категорію «основні засоби», її сутність та поняття. Проаналізувавши з приводу цього питання національні стандарти, податковий кодекс, міжнародні стандарти та погляди вчених, було підсумовано, що зміст поняття «основні засоби» наступний: це матеріальні активи, строк корисного використання яких більше одного операційного циклу (більше одного року), які призначені для використання в виробничій, адміністративній, збутовій та соціально-культурній

діяльності підприємства, вартість яких зменшується в процесі експлуатації, та від яких очікується отримання майбутніх економічних вигід.

Також було розглянуто класифікацію та структуру основних засобів згідно до національного стандарту та податкового кодексу. Досліджено поняття амортизації, ознайомлення з нарахуванням амортизаційних відрахувань за допомогою використання наступних методів: прямолінійного методу, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивного та виробничого.

У другому розділі **«Теоретичні та практичні аспекти обліку і аудиту основних засобів на ТОВ «Телекомунікаційні технології»** наведено характеристику діяльності ТОВ «Телекомунікаційні технології», проаналізовано облік надходження основних засобів на підприємство, досліджено основні канали надходження основних засобів. Вивчено облік вибуття основних засобів на підприємстві та документального оформлення вибуття за основними каналами. Розглянуто ведення обліку зносу, амортизації та ремонтів основних засобів на підприємстві. Наведено приклад обчислення амортизаційних відрахувань за прямолінійним та виробничим методами. При вивченні процесу здійснення аудиту основних засобів виявлено, що на підприємстві ТОВ «Телекомунікаційні технології» існує служба з внутрішнього контролю, яка займається внутрішнім контролем правильності ведення обліку, зокрема основних засобів, та перевірками відповідності відображеної в обліку інформації фактичному стану справ. На підприємстві ця служба представлена відділом внутрішнього контролю обліку та відділом планування та контролю. При вивченні обліку основних засобів на підприємстві ТОВ «Телекомунікаційні технології» суттєвих недоліків виявлено не було, проте присутні певні недоліки:

- час від часу виявлені неповністю заповнені первинні документи з обліку основних засобів при переміщенні об'єктів з одного місця зберігання на інше;
- виявлені помилки під час проведення переоцінки основних засобів;
- також було виявлено невірне нарахування амортизації основних засобів та її віднесення на об'єкти обліку в розрізі синтетичного обліку. Також було досліджено автоматизацію обліку основних засобів. На підприємстві ТОВ «Телекомунікаційні технології» використовується програма «1С: Підприємство 8.3» (8.3.10.2561), яка забезпечує відображення руху основних засобів на підприємстві з моменту введення в експлуатацію до моменту списання з обліку.

У третьому розділі **«Аналіз ефективності використання основних засобів на ТОВ «Телекомунікаційні технології»** досліджено облік надходження та вибуття основних засобів на підприємство, облік зносу, амортизації та ремонтів основних засобів на підприємстві, проаналізовано процес проведення аудиту основних засобів, проведено аналіз ефективності використання основних засобів на підприємстві ТОВ «Телекомунікаційні технології» та побудовано економіко-математичну модель. Запропоновано покращувати ведення синтетичного й аналітичного обліку основних засобів та нарахування зносу, знижувати місткість основних засобів і підвищувати їх віддачу, покращувати склад, структуру і стан основних засобів підприємства

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного вивчення зазначених питань можна зробити наступні висновки та пропозиції.

1. У дипломній роботі досліджено економічну категорію «основні засоби», її сутність та поняття, проаналізовано з приводу цього питання національні стандарти, податковий кодекс, міжнародні стандарти та погляди вчених. Як висновок, зміст поняття «основні засоби» можна трактувати наступним чином: це матеріальні активи, строк корисного використання яких більше одного операційного циклу (більше одного року), які призначені для використання в виробничій, адміністративній, збутовій та соціально-культурній діяльності підприємства, вартість яких зменшується в процесі експлуатації, та від яких очікується отримання майбутніх економічних вигід.

2. За результатами дослідження розглянуто класифікацію та структуру основних засобів згідно до національного стандарту та податкового кодексу, досліджено поняття амортизації, ознайомлення з існуючими методами нарахуванням амортизаційних відрахувань: прямолінійного методу, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивного та виробничого.

3. В результаті дослідження діяльності підприємства ТОВ «Телекомунікаційні технології» було виявлено, що основні засоби можуть потрапляти наступним чином: в результаті придбання від іноземного або вітчизняного постачальника; в результаті створення основного засобу власними силами; як безоплатне отримання; внесення до статутного капіталу та переведенням оборотних активів до складу основних засобів. Для більш повного вивчення даного питання, було наведено приклад відображення в обліку придбання основних засобів у нерезидента, та надходження основних засобів як внеску до статутного капіталу. Серед можливих причин вибуття основних засобів на досліджуваному підприємстві: продаж, безоплатна передача, обмін, списання внаслідок морального або фізичного зносу.

4. Облік основних засобів на підприємстві повністю автоматизований. На підприємстві ТОВ «Телекомунікаційні технології» використовується програма «1С: Підприємство 8.3», яка забезпечує облік оприбуткування, створення, ліквідації, та руху основних засобів на підприємстві.

5. На підприємстві існує підрозділ, що займається внутрішнім контролем, в тому числі контролем за правильністю відображення в обліку інформації щодо основних засобів, та відповідності цієї інформації фактичному стану справ.

6. В результаті вивчення обліку основних засобів на підприємстві ТОВ «Телекомунікаційні технології» суттєвих недоліків виявлено не було, проте можна виділити наступне:

— час від часу виявлені неповністю заповнені первинні документи з обліку основних засобів при переміщенні об'єктів з одного місця зберігання на інше;

- виявлені помилки під час проведення переоцінки основних засобів;
- також було виявлено невірне нарахування амортизації основних засобів та її віднесення на об'єкти обліку в розрізі синтетичного обліку.

7. Підприємству рекомендується покращувати ведення синтетичного й аналітичного обліку основних засобів та нарахування зносу для правильності віднесення витрат на відповідні рахунки, щоб в подальшому нічого не впливало при формуванні достовірної фінансової інформації, на основі якої користувачі прийматимуть відповідні рішення.

8. В дипломній роботі проведено аналіз економічних показників регіону у такій галузі промисловості як машинобудування, оскільки на досліджуваному підприємстві ТОВ «Телекомунікаційні технології» здійснюється діяльність саме у такому напрямі: виробництво деталей електронного устаткування, цілісних комплексів телекомунікаційного обладнання; виробництво контрольно-вимірювальних приладів і т. д.

9. Аналіз динаміки структури і складу основних засобів ТОВ «Телекомунікаційні технології» показав, що відбулося зменшення як у абсолютному, так і відносному виразі, будівель, споруд та передавальних пристроїв, тобто зменшилась пасивна частина основних засобів. Так, якщо у 2013 році будівель, споруд та передавальних пристроїв складала 51 % від загальної вартості основних засобів, то у 2017 році цей показник склав 9,52 %. Разом з тим, відбулось збільшення такої важливої групи основних засобів як машини та обладнання, оскільки це активна частина основних засобів, яка безпосередньо бере участь у процесі виробництва продукції. У структурі основних засобів підприємства також спостерігається позитивна тенденція в динаміці росту такої групи основних засобів як інструменти, прилади, інвентар.

10. Аналіз показників руху, технічного стану і забезпеченості основними засобами, показав що у динаміці зносу основних засобів товариства, простежується тенденція до поліпшення якісного стану основних засобів. На підприємстві спостерігається зменшення відсотку зносу основних засобів з 53,3% у 2014 р. до 46,5 % в 2017 р., що є позитивним явищем, не дивлячись на доволі високий рівень зносу.

11. Для зниження коефіцієнту зносу підприємству рекомендується:

- переглянути існуючий метод нарахування амортизації;
 - нарощувати темпи оновлення основних засобів;
 - виконувати необхідні процедури з введення в експлуатацію основних засобів та їх модернізації.
- переглянути чи не нараховується амортизація на законсервоване обладнання.

12. Аналіз ефективності використання основних засобів показав, що за аналізований період на підприємстві ТОВ «Телекомунікаційні технології» відбулося збільшення середньорічної вартості основних засобів на 14 661 тис. грн. в 2017 році в порівнянні з 2013 роком. Також відбулось збільшення виручки від реалізації на 85 409 тис. грн. Із розрахунків видно, що

ефективність використання основних засобів на підприємстві зменшилась у звітному році порівняно з попереднім роком. Це підтверджується зменшенням таких показників, як віддача ОЗ ; суми чистого збитку та збитку від операційної діяльності, які були отримані у розрахунку на 100 грн. основних засобів. На підприємстві як у попередньому, так і у звітному році був отриманий збиток.

Підприємству для підвищення ефективності використання основних засобів рекомендується наступне:

- необхідно знижувати місткість основних засобів і підвищувати їх віддачу;
- покращувати склад, структуру і стан основних засобів підприємства;
- удосконалити планування, управління і організацію роботи і виробництва.
- слідкувати за оптимальністю термінів експлуатації основних засобів, і, перш за все, активної їх частини, відповідно до початкового технологічного призначення.

Підприємству рекомендується, з метою збільшення віддачі активної частини засобів:

- недопускати внутрішньозмінних втрат робочого часу, в тому числі з технологічних причин;
- недопускати цілодобових простоїв;
- покращувати рівень технічної озброєності робітників;
- слідкувати за своєчасністю організаційно-технічних заходів, направлених на використання основних засобів.

14. Розрахунок інтегрального показнику ефективності використання основних засобів на ТОВ «Телекомунікаційні технології» показав, що в цілому значення інтегрального показника дозволяє зробити оцінку економічної ефективності використання основних засобів: у звітному році спостерігається збільшення рівня використання основних засобів на 237,5 %.

15. Кореляційно-регресійний аналіз показав, що у рівнянні слабкий кореляційний зв'язок, який характеризує залежність результативного показника від факторів, які включено у модель. Отримана інформація дозволяє зробити висновок, що досліджуючи рентабельність основної операційної діяльності, необхідно звертати увагу не лише на фактори з прямим впливом, а й з опосередкованим. Для того, щоб зменшити негативний вплив описаних факторів, підприємству рекомендовано:

- знижувати місткість основних засобів і підвищувати їх віддачу;
- покращувати склад, структуру і стан основних засобів підприємства;
- удосконалити планування, управління і організацію роботи і виробництва;
- оптимізувати терміни експлуатації основних засобів, і, перш за все, активної їх частини;

Підприємству необхідно, з метою збільшення віддачі активної частини засобів, не допускати внутрішньо змінних втрат робочого часу, в тому числі

з технологічних причин, не допускати цілодобових простоїв, , слідкувати за своєчасністю організаційно-технічних заходів, направлених на використання основних засобів.

АНОТАЦІЯ

Жебко Г.І.,
(*прізвище та
ініціали студента*)

«Обліково-аналітичне обґрунтування ефективності
використання основних засобів» на прикладі
підприємства ТОВ «Телекомунікаційні технології»
(*назва кваліфікаційної роботи*)

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою «Аналіз бізнес-процесів в системі управління»,

Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – обліково-аналітичні операції, пов'язані з використанням основних засобів на підприємстві.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти розробки та реалізації функціонування основних засобів, практичні аспекти обліку і аудиту основних засобів на підприємстві ТОВ «Телекомунікаційні технології».

Проаналізовано облік надходження та вибуття основних засобів на підприємство, облік зносу, амортизації та ремонтів основних засобів на підприємстві, проаналізовано процес проведення аудиту основних засобів, проведено аналіз ефективності використання основних засобів на підприємстві ТОВ «Телекомунікаційні технології» та побудовано економіко-математичну модель.

Запропоновано покращувати ведення синтетичного й аналітичного обліку основних засобів та нарахування зносу, знижувати місткість основних засобів і підвищувати їх віддачу, покращувати склад, структуру і стан основних засобів підприємства

Ключові слова: основні засоби, облік, аудит, аналіз, економіко-математичне моделювання.

ANNOTATION

Zhebko H. I.,
(*students surname and
initials*)

«Accounting and analytical justification of efficiency use of fixed
assets» on the example of the enterprise «Telecommunication
Technologies» LLC
(*work title*)

thesis for Master degree in specialty 071 «accounting and taxation» under the program
«Analysis of business processes in the management system»,
Odessa National Economic University
Odessa, 2018

Thesis consists of three chapters. Object of study accounting and analytical operations related to the use of fixed assets in the enterprise.

Diploma thesis deals with theoretical aspects of the development and implementation of the functionalization of fixed assets, the practical aspects of accounting and auditing of fixed assets at the enterprise LLC Telecommunication Technologies.

The analysis of the accounting for the receipt and disposal of fixed assets for the enterprise, the accounting for depreciation, amortization and repair of fixed assets at the enterprise, the analysis of the process of audit of fixed assets, analysis of the efficiency of the use of fixed assets at the enterprise and an economic and mathematical model.

Keywords: fixed assets, accounting, audit, analysis, economic-mathematical modeling.